Одеський національний політехнічний університет Інститут комп'ютерних систем Кафедра «Інформаційних систем»

Лабораторна робота №7

3 дисципліни

«Операційні системи»

Тема: «Команди управління процесами в ОС Unix»

Виконала: Студентка групи АІ-204

Озарчук А.С.

Перевірили: Блажко О. А

Дрозд М. О.

Завдання для виконання

Завдання 1 Моделювання багатозадачності

Нехай оперативна пам'ять на комп'ютері-сервері становить N Гб. Системні процеси ОС займають до М Гбайт пам'яті, а кожна програма користувача може використовувати до К Гбайт пам'яті. Нехай в середньому процеси програм користувачів витрачають F% свого часу на очікування завершення вводу/виводу. Визначте середню завантаженість процесора, використовуючи значення з таблиці 3 варіантів.

Завдання 2 Перегляд таблиці процесів

- 1. Отримайте ієрархію всіх процесів із зазначенням імен користувачів, їх запустили.
- 2. Отримайте ієрархію процесів, запущених від імені вашого профілю і з зазначенням PID цих процесів.
- 3. Отримайте список процесів, запущених в поточному терміналі, зі спрощеним набором колонок виведення таблиці процесів.
- 4. Отримайте список процесів, запущених від імені вашого користувача, з розширеним набором колонок таблиці процесів.
- 5. Отримайте список процесів, запущених від імені вашого користувача із зазначенням наступного набору колонок: PID, TTY, PPID, STAT, NI, CMD
- 6. Отримайте список всіх сплячих процесів зі спрощеним набором колонок виведення таблиці процесів.
- 7. Отримайте список процесів, відсортованих по PID, і визначте:
- а. загальна кількість запущених процесів;
- b. кількість процесів, які виконуються;
- с. кількість сплячих процесів.
- 8. Отримайте список процесів, відсортованих за % використання процесора.

Завдання 3 Керування станами процесів

1. У поточному терміналі виконайте команду ping localhost, але не завершуйте її

роботу.

- 2. Запустіть другий термінал доступу до Linux-сервера.
- 3. У другому терміналі для команди ping отримаєте таблицю її процесу (колонки PID, STAT, CMD).
- 4. У другому терміналі призупиніть виконання процесу команди ping
- 5. У першому терміналі отримайте список фонових процесів
- 6. У другому терміналі відновіть виконання припиненого процесу
- 7. У другому терміналі зупиніть виконання процесу команди ping
- 8. У першому терміналі запустіть команду ріпд в фоновому режимі так, щоб він не був автоматично зупинений навіть після закриття терміналу, з якого був запущений.
- 9. Закрийте перший термінал.
- 10. У другому терміналі для команди ping отримаєте таблицю її процесу (колонки PID, STAT, CMD). Зробіть висновок про стан процесу.
- 11. Завершіть роботу процесу.

Завдання 4 Управління пріоритетами процесів

- 1. Створіть bash-програму, що виконує операцію циклічного складання за формулою: x = x + n, де початкове значення x = кількість букв вашого прізвища, <math>n kількість букв у вашому імені. Ім'я програми збігається з транслітерацією вашого прізвища
- з розширенням .sh, наприклад, ivanov.sh
- 2. Запустіть bash-програму у фоновому режимі.
- 3. Перегляньте таблицю процесів для запущеного процесу, пов'язаного з bashпрограмою, з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI,% CPU, CMD.
- 4. Виконайте команду призупинення запущеного процесу.
- 5. Ще раз перегляньте таблицю процесів для призупиненого процесу з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD. Зробіть висновки про його стан.
- 6. Виконайте команду продовження виконання припиненого процесу.
- 7. Ще раз перегляньте таблицю процесів для процесу, який продовжив

виконуватися, з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD. Зробіть

висновки про його стан.

- 8. Створіть два файли як символічні посилання на створену bash-програму з іменами як ім'я поточного файлу з додаванням цифр 2 і 3, відповідно, наприклад: ivanov2.sh, ivanov3.sh
- 9. Запустіть два файли у фоновому режимі.
- 10. Перегляньте таблицю процесів для трьох запущених процесів з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD. Зробіть висновки за поточними значеннями NI та %CPU.
- 11. Зменшить пріоритет виконання одного з трьох процесів.
- 12. Перегляньте таблицю процесів для трьох запущених файлів з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD. Зробіть висновки щодо змін значень% CPU для кожного процесу: як вони змінилися?

Виконані завдання

Завдання 1. Моделювання багатозадачності

Нехай оперативна пам'ять на комп'ютері-сервері становить N Гб. Системні процеси ОС займають до М Гбайт пам'яті, а кожна програма користувача може використовувати до К Гбайт пам'яті. Нехай в середньому процеси програм користувачів витрачають F% свого часу на очікування завершення вводу/виводу. Визначте середню завантаженість процесора, використовуючи значення з таблиці 3 варіантів.

_					i	
	8	1	11	2	0.9	40

За формулою 1-р^n ,де р-очікування завершення ввводу\виводу ,n- макс кількість процесів

Кількість процесів: (11 - 2): 0.9 = 10

Середня завантеженість процесу $1 - 0.40^{10} = 0.99$

Завдання 2. Перегляд таблиці процесів

1. Отримала ієрархію всіх процесів із зазначенням імен користувачів, їх запустила.

```
login as: ozarchuk_anna ozarchuk_anna ozarchuk_anna@91.219.60.189's password:
Last login: Sun Apr 11 23:16:48 2021 from 176.105.192.98 [ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ pstree -u
systemd NetworkManager—2*[{NetworkManager}]
            -agettv
            -chronyd (chrony)
            -crond
            -dbus-daemon (dbus)
             -exim(exim)
            -gssproxy--5*[{gssproxy}]
-httpd--8*[httpd(apache)]
            -irgbalance
            -mysqld(mysql)---30*[{mysqld}]
             -named (named) ----4*[{named}]
            -nano(bogachik_egor)
             -nano(baranvuk dmitro)
             nginx—nginx (emps)
             -php-fpm-6*[php-fpm(soft)]
            -php-fpm -3*[php-fpm]
-3*[php-fpm(emps)]
-3*[php-fpm(soft)]
            -ping(oracle)
            -ping(bojchuk oleksandr)
            -polkitd(polkitd) ----6*[{polkitd}]
            -pure-ftpd
             -rpcbind(rpc)
            -rsyslogd--2*[{rsyslogd}]
             -smartd
             soffice.bin(nosov_andrij)---2*[{soffice.bin}]
             -soffice.bin(bojchuk_oleksandr)—2*[{soffice.bin}]
-soffice.bin(shostak_roman)—2*[{soffice.bin}]
-sshd—2*[sshd—bash—su—bash(oracle)]
                     -sshd—sshd(babich_artem)—bash—less
-sshd—sshd(veselkova_anna)—bash—top
-sshd—sshd(kostetskij_bogdan)—bash—top
                     -sshd-sshd(dorozhkin_mihajlo)-bash-ping
top
                      -sshd---sshd(belobrov_artur)---bash---nano
                     —sshd —sshd (plaksivij danilo) —bash —ping
—sshd —sshd (plaksivij danilo) —bash
                      -sshd---sshd(dorozhkin_mihajlo)----bash
                     -sshd-sshd(babich artem)-bash-nano
```

2. Отримала ієрархію процесів, запущених від імені вашого профілю і з зазначенням PID цих процесів.

```
ozarchuk_anna@vpsj3IeQ:~

[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ pstree -p ozarchuk_anna
sshd(26637)—bash(26638)—pstree(26696)
```

3. Отримала список процесів, запущених в поточному терміналі, зі спрощеним набором колонок виведення таблиці процесів.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps
PID TTY TIME CMD
26638 pts/1 00:00:00 bash
26703 pts/1 00:00:00 ps
```

4. Отримала список процесів, запущених від імені мого користувача, з розширеним набором колонок таблиці процесів.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -F -u ozarchuk_anna
UID PID PPID C SZ RSS PSR STIME TTY TIME CMD
ozarchu+ 26637 26624 0 41472 2484 1 23:51 ? 00:00:00 sshd: ozarchuk_a
ozarchu+ 26638 26637 0 28887 2112 1 23:51 pts/1 00:00:00 -bash
ozarchu+ 26726 26638 0 38869 1872 1 23:52 pts/1 00:00:00 ps -F -u ozarchu
```

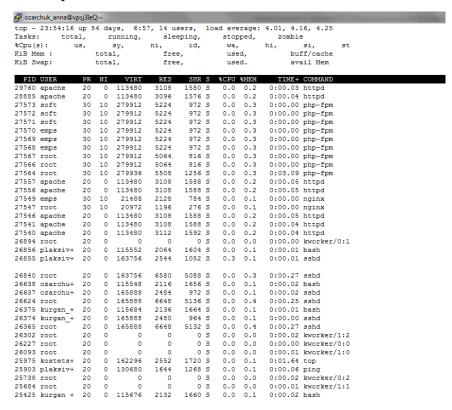
5. Отримала список процесів, запущених від імені мого користувача із зазначенням наступного набору колонок: PID, TTY, PPID, STAT, NI, CMD

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -u ozarchuk_anna -o pid,tty,ppid,stat,ni,cmd PID TT PPID STAT NI CMD 26637 ? 26624 S 0 sshd: ozarchuk_anna@pts/1 26638 pts/1 26637 Ss 0 -bash 26799 pts/1 26638 R+ 0 ps -u ozarchuk_anna -o pid,tty,ppid,stat,ni,cmd
```

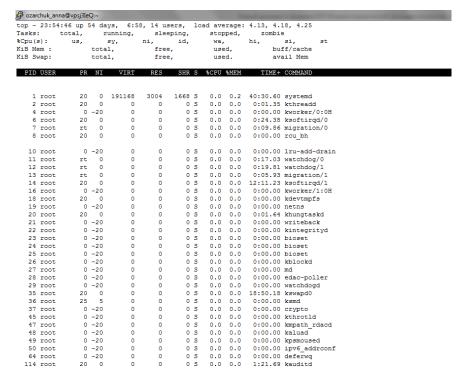
6. Отримала список всіх сплячих процесів зі спрощеним набором колонок виведення таблиці процесів.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -ax |awk '$3 == "S"'
                          0:01 [kthreadd]
0:24 [ksoftirqd/0]
                          0:09 [migration/0]
                          0:00 [rcu_bh]
                         0:17 [watchdog/0]
                 S
                          0:19 [watchdog/1]
                          0:05 [migration/1]
    18 ?
                          0:00 [kdevtmpfs]
                          0:01 [khungtaskd]
    35 ?
                         18:50 [kswapd0]
                          1:21 [kauditd]
   256 ?
                         0:00 [scsi_eh_0]
0:00 [scsi_eh_1]
   273 2
                          2:15 [jbd2/vda1-8]
                          0:05 /usr/sbin/chronyd
                          0:00 php-fpm: pool index
0:00 php-fpm: pool index
   883 ?
   885 ?
                          0:00 php-fpm: pool index
  886 ?
887 ?
                          0:00 php-fpm: pool regular
                          0:00 php-fpm: pool regular
0:00 php-fpm: pool regular
888 ?
2182 ?
7126 ?
10111 ?
12335 ?
                          0:00 [kworker/u4:1]
                          0:22 ping localhost
                          0:00 /usr/local/apps/apache/bin/httpd -k start
12757 ?
                         0:03 ping localhost
```

- 7. Отримала список процесів, відсортованих по PID, і визначте:
- а. загальна кількість запущених процесів = 164
- b. кількість процесів, які виконуються = 7
- с. кількість сплячих процесів = 156

8. Отримала список процесів, відсортованих за % використання процесора.

Завдання 3. Керування станами процесів

1. У поточному терміналі виконала команду ping localhost, але не завершила її роботу.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ:~

[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ping localhost

PING localhost (127.0.0.1) 56(84) bytes of data.

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=1 ttl=64 time=0.017 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=2 ttl=64 time=0.032 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=3 ttl=64 time=0.028 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=4 ttl=64 time=0.037 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=5 ttl=64 time=0.027 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=6 ttl=64 time=0.031 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=7 ttl=64 time=0.032 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=8 ttl=64 time=0.028 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=8 ttl=64 time=0.028 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=8 ttl=64 time=0.028 ms
```

- 2. Запустила другий термінал доступу до Linux-сервера.
- 3. У другому терміналі для команди ping отримала таблицю її процесу (колонки PID, STAT, CMD).

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -p 27629 -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD
27629 S+ ping localhost
```

4. У другому терміналі призупинила виконання процесу команди ping

[ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]\$ kill -19 27629

```
### ozarchuk_anna@vprj3leQ:-

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=66 ttl=64 time=0.022 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=66 ttl=64 time=0.029 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=68 ttl=64 time=0.019 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=69 ttl=64 time=0.019 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=69 ttl=64 time=0.021 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=71 ttl=64 time=0.025 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=72 ttl=64 time=0.025 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=72 ttl=64 time=0.029 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=72 ttl=64 time=0.029 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=74 ttl=64 time=0.034 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=74 ttl=64 time=0.016 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=75 ttl=64 time=0.016 ms

64 bytes from localhost (127.0.0.1): icmp_seq=76 ttl=64 time=0.028 ms
```

5. У другому терміналі отримала список фонових процесів

```
[ozarchuk anna@vpsj3TeQ ~]$ ps -aux |egrep "ping localhost" ozarchut 1893 0.0 0.0 112812 976 pts/17 R+ 23:58 0:00 grep -E --color -auto ping localhost oracle 7126 0.0 0.0 130680 1644 ? S Apr09 0:23 ping localhost bojchuk+ 12757 0.0 0.0 130680 1644 ? S 14:11 0:03 ping localhost plaksiv+ 25903 0.0 0.0 130680 1644 ? S 14:11 0:03 ping localhost plaksiv+ 26940 0.0 0.0 130680 1644 pts/22 S+ 23:42 0:00 ping localhost dorozhk+ 26940 0.0 0.0 130680 1644 pts/2 S 23:54 0:00 ping localhost ozarchu+ 27629 0.0 0.0 130680 1644 pts/1 T 23:56 0:00 ping localhost
```

6. У другому терміналі відновила виконання припиненого процесу

```
[ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$ kill -18 27629
```

7. У другому терміналі зупинила виконання процесу команди ping

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ kill -9 27629
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -aux |egrep "ping localhost"
oracle 7126 0.0 0.0 130680 1644 ? S Apr09 0:23 ping localhost
ozarchu+ 8602 0.0 0.0 112812 976 pts/17 S+ 00:00 0:00 grep -E --color
=auto ping localhost
bojchuk+ 12757 0.0 0.0 130680 1644 ? S Apr11 0:03 ping localhost
plaksiv+ 25903 0.0 0.0 130680 1644 pts/22 S+ Apr11 0:00 ping localhost
```

8. У першому терміналі запустила команду ping в фоновому режимі так, щоб він не був автоматично зупинений навіть після закриття терміналу, з якого був запущений.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ nohup ping localhost &
[2] 27724

[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ nohup: ignoring input and appending output to 'nohup.out'
[ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$
```

- 9. Закрила перший термінал.
- 10. У другому терміналі для команди ping отримала таблицю її процесу (колонки PID, STAT, CMD).

Висновки: сплячий стан.

```
[ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -p 27724 -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD
27724 S ping localhost
```

11. Завершила роботу процесу.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -p 27724 -o pid,stat,cmd
PID STAT CMD
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$
```

Завдання 4. Управління пріоритетами процесів

1. Створила bash-програму, що виконує операцію циклічного складання за формулою: x = x + n, де початкове значення x = кількість букв у моєму імені, n - кількість букв мого прізвища. Ім'я програми збігається з транслітерацією мого прізвища з розширенням .sh, наприклад, ivanov.sh

2. Запустила bash-програму у фоновому режимі.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ./ozarchuk.sh&
[1] 956
```

3. Переглянула таблицю процесів для запущеного процесу, пов'язаного з bashпрограмою, з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI,% CPU, CMD.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -p 956 -o pid,ppid,stat,ni,cpu,cmd PID PPID STAT NI CPU CMD 956 30659 S 0 - /bin/bash ./ozarchuk.sh
```

4. Виконала команду призупинення запущеного процесу.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ kill -19 956
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ jobs
[1]+ Stopped ./ozarchuk.sh
```

5. Ще раз переглянула таблицю процесів для призупиненого процесу з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.

Висновки: зупинений стан.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3leQ ~]$ ps -p 956 -o pid,ppid,stat,ni,cpu,cmd
PID PPID STAT NI CPU CMD
956 30659 T 0 - /bin/bash ./ozarchuk.sh
```

6. Виконала команду продовження виконання припиненого процесу.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ kill -18 956
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ jobs
[1]+ Running ./ozarchuk.sh &
```

7. Ще раз переглянула таблицю процесів для процесу, який продовжив виконуватися, з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.

Висновки: сплячий стан.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -p 956 -o pid,ppid,stat,ni,cpu,cmd
PID PPID STAT NI CPU CMD
956 30659 S 0 - /bin/bash ./ozarchuk.sh
```

8. Створила два файли як символічні посилання на створену bash-програму з іменами як ім'я поточного файлу з додаванням цифр 2 і 3, відповідно, наприклад: ivanov2.sh, ivanov3.sh

```
[ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$ ln -s ozarchuk.sh ozarchuk2.sh [ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$ ln -s ozarchuk.sh ozarchuk3.sh [ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$ ls carchuk3.sh ozarchuk3.sh ozarchuk4.nna.csv ozarchuk4.nna.csv ozarchuk4.nna.csv ozarchuk4.nna.csv ozarchuk5.nna o
```

9. Запустила два файли у фоновому режимі.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ./ozarchuk2.sh& ./ozarchuk3.sh&
[2] 27752
[3] 27753
```

10.Переглянула таблицю процесів для трьох запущених процесів з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.

Висновки: NI та %CPU мають однаковий рівень пріорітетності, даних про процесор немає.

11.3меншила пріоритет виконання одного з трьох процесів.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ renice -n 5 -p 27752 27752 (process ID) old priority 0, new priority 5
```

12.Переглянула таблицю процесів для трьох запущених файлів з урахуванням набором колонок: PID, PPID, STAT, NI, %CPU, CMD.

Висновки: рівень пріорітетності у процесі 27752 зменшився на 5.

```
[ozarchuk_anna@vpsj3IeQ ~]$ ps -p 956 -p 27752 -p 27753 -o pid,ppid,stat,ni,cpu,cmd PID PPID STAT NI CPU CMD 956 30659 S 0 - /bin/bash ./ozarchuk.sh 27752 30659 SN 5 - /bin/bash ./ozarchuk2.sh 27753 30659 S 0 - /bin/bash ./ozarchuk3.sh [ozarchuk anna@vpsj3IeQ ~]$
```

Висновки

Під час виконання Лабораторної роботи №7 було отримано навички з управління процесами в ОС Unix засобами командної роботи. При виконанні завдань ніяких труднощів не виникло.